

Meddelande om en europeisk solidaritetskår

Utbildningsdepartementet

2017-01-11

Dokumentbeteckning

KOM(2016) 942

Meddelande från Europeiska kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén samt Regionkommittén om En europeisk solidaritetskår

Sammanfattning

Meddelandet om den europeiska solidaritetskåren presenterades den 7 december 2016 som en del av kommissionens nya initiativ riktade till ungdomar. Initiativet syftar till att investera i ungdomar för att ge dem bättre möjligheter, bland annat genom att stödja ungas engagemang i samhället och förbättra deras möjligheter på arbetsmarknaden.

Syftet med solidaritetskåren är att ge unga i EU fler möjligheter till lärande, arbete, rörlighet och att engagera sig i samhället. Solidaritetskåren föreslås bestå av två delar. Den ena delen ska fokusera på volontärarbete och bygga vidare på den europeiska volontärtjänsten. Den andra delen ska fokusera mer på professionellt arbete bl.a. genom praktik- och lärlingsplatser. Tanken är att både de unga som deltar och de myndigheter, organisationer och företag som får del av de ungas arbete ska gynnas.

Regeringen välkomnar kommissionens intentioner att fortsatt minska ungdomsarbetslösheten i medlemsstaterna genom insatser riktade till ungdomar, men ser behov av en analys av kostnader och effekter av det kommande förslaget innan regeringen kan ta slutgiltig ställning till det.

1.1 Ärendets bakgrund

Idén om en europeisk solidaritetskår lanserades den 14 september 2016 av kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker i talet om tillståndet i unionen. Meddelandet om en europeisk solidaritetskår presenterades sedan den 7 december 2016 som en del av kommissionens nya initiativ riktade till ungdomar.

1.2 Förslagets innehåll

Från och med 7 december 2016 kan unga mellan 17 och 30 år anmäla sig för att delta i den europeiska solidaritetskåren. Anmälan görs via en ny webbportal som EU-kommissionen har upprättat (https://europa.eu/youth/solidarity_en). Genom denna databas kan organisationer välja ut deltagare till olika insatser. Målet är att 100 000 unga ska ha gått med i solidaritetskåren till slutet av 2020. Åldersgränsen för att delta i en insats är 18 år.

Syftet med solidaritetskåren är att ge unga i EU fler möjligheter till lärande, arbete, rörlighet och engagemang i samhället. Solidaritetskåren föreslås utgöras dels av en del som fokuserar på volontärarbete och som bygger vidare på den europeiska volontärtjänsten, dels av en del som fokuserar mer på professionellt arbete (yrkesdelen) genom jobb, praktik- eller lärlingsplatser. Volontärerna föreslås inte få lön för sina insatser. Däremot kan de få ersättning i form av t.ex. resekostnader, måltider och försäkring. Unga som deltar i den professionella delen och som deltar som lärlingar eller praktikanter föreslås omfattas av ett anställningsavtal i enlighet med respektive lands regler. De som anställs för ett arbete får ett formellt anställningsavtal och lön i enlighet med landets lagar och kollektivavtal.

Deltagandet i solidaritetskåren kan vara från två månader upp till ett år och aktiviteterna kan till exempel innebära att dela ut mat eller bygga skydd i krisdrabbade områden, naturskyddande insatser eller stöd till asylsökande och flyktingar. Inom både volontärarbetet och det professionella arbetet ska deltagarna få ett intyg på vad de har arbetat med.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Den första fasen i uppbyggandet av solidaritetskåren föreslås finansieras från redan befintliga EU-program. De EU-program som nämns som

finansieringsmöjligheter i meddelandet är Europeiska volontärtjänsten inom Programmet Erasmus+, Programmet för sysselsättning och social innovation, Lifeprogrammet, Ett Europa för medborgarna, Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt Folkhälsoprogrammet. Deltagande organisationer föreslås att kunna söka finansiering för projekt inom dessa program så att de kan rekrytera kårdeltagare.

I en andra fas föreslås den europeiska solidaritetskåren att konsolideras och utvecklas fram till 2020. Målet är att 100 000 unga ska ha gått med i kåren i slutet av 2020. De kostnader som är förknippade med deltagande verkar i första hand vara detsamma som för deltagande i Erasmus+ idag. Om detta program ökar omfattningen till den målsatta nivån skulle det innebära ytterligare kostnader för EU-budgeten. Till det kommer diverse kostnader för bl a utveckling av webbportaler, marknadsföring m.m.

Utöver kostnader för EU-budgeten kommer förslaget att innebära merarbete för de berörda nationella myndigheter som ansvarar för initiativet. Förslaget kan också innebära en ökad belastning på de nationella trygghetssystemen, eftersom deltagarna enligt meddelandet blir försäkrade enligt dem.

Sysselsättningsinitiativet för unga kan också komma att användas som ett finansieringsverktyg för yrkesdelen.

Enligt kommissionen bör solidaritetskåren som helhet (volontärdelen och yrkesdelen) finansieras via en egen budgetpost enligt en separat rättslig grund som kommer att föreslås under våren 2017, och eventuella budgetjusteringar inom den befintliga budgetramen. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen i den frågan när förslaget presenterats.

En närmare analys av budgetära konsekvenser, både för EU-budgeten och statsbudgeten kommer att göras när ett konkret förslag presenteras i vår.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens intentioner att fortsatt minska ungdomsarbetslösheten i medlemsstaterna genom insatser riktade till ungdomar. Regeringen delar också kommissionens ambition att öka ungdomars engagemang i samhället.

Det är viktigt i sammanhanget att tydlig information ges kring ansvarsfördelning och att nationell kompetens beaktas vid utformningen av den europeiska solidaritetskåren. I kommande förslag bör det klargöras hur solidaritetskåren är tänkt att komplettera redan existerande aktiviteter. I förslaget bör det även presenteras en kostnadsanalys för att säkerställa att det

här är en effektiv användning av EU-medel och därtill bl.a. klargöra de administrativa kostnaderna kopplat till förslaget. Först därefter kan regeringen slutligt ta ställning till förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Remissinstansernas ståndpunkter är ännu inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen kommer under våren att presentera förslag till budget och rättslig grund. Avviserat datum är den 24 maj 2017.

4.2 Fackuttryck/termer